

MARIESTAD

Plan mot diskriminering och kränkande behandling Hasslerörs skola/fritidshem Läsår 2019/2020

Antagen
Mariestad
2019-10-15

Innehåll

1. Inledning	4
1.1. Syfte	5
1.2. Ansvar	5
2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående års plan.....	5
2.1. Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår.....	5
2.2. Kränkingsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier	9
2.3. Analys av främjande och förebyggande åtgärder samt kränkingsärende, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier	10
2.4. Slutsatser	11
3. Undersök risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår 11	
3.1 Undersök.....	11
3.2 Metod/kartläggning	12
3.3 Analysera	12
3.3.1 Kränkande behandling	12
3.3.2 Sexuella trakasserier	13
3.3.3 Kön.....	14
3.3.4 Könsoverskridande identitet eller uttryck	14
3.3.5 Etnisk tillhörighet.....	14
3.3.6 Religion eller annan trosuppfattning	15
3.3.7 Funktionsnedsättning.....	16
3.3.8 Sexuell läggning.....	16
3.3.9 Ålder.....	16
3.4 Planerade åtgärder för läsåret	17
4. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet)..	20
4.1 Barns/elevs delaktighet.....	20
4.2 Medarbetares delaktighet.....	20
4.3 Vårdnadshavarens möjlighet till delaktighet.....	20
5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling	20
5.1 Rutin vid konflikt mellan barn/elever	21
5.2 Rutin när barn/elev kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan/annat barn/elev	21
5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev	23
5.4 Rutin för hur vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.....	24
5.5 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev.....	24
5.6 När verksamheten diskriminerar barn/elev	24

6. Referenser	25
7. Bilagor	26
7.1 Definitioner	26
7.2 Lagstiftning och styrdokument	28
7.3 Anmälningsskyldighet	29

1. Inledning

Som stöd för arbetet mot diskriminering, kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier ska varje förskola/skola utarbeta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetet med planen inkluderas i det systematiska kvalitetsarbetet. Planen kan ses som en dokumentation av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet och den ska upprättas årligen för varje verksamhet inom förskolan och skolan.

I planen ska det finnas aktiva åtgärder för de främjande och förebyggande insatserna som bygger på kartläggningar och utvärderingar av tidigare års arbete. Där ska det finnas en beskrivning av vilket arbete som planeras och vilka rutiner som gäller. Planen ska beskriva hur barn/elever, vårdnadshavare och medarbetare medverkar i det främjande och förebyggande arbetet.

Arbetet med de aktiva åtgärderna ska skriftligen dokumenteras. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att:

1. Undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten
2. Analysera orsaker till upptäckta risker och hinder
3. Vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas
4. Följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3

Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande. Åtgärderna ska tids planeras och genomföras så snart som möjligt.

1.1. Syfte

Hasslerörs skolas plan grundar sig på bestämmelser i skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling. Enligt dessa lagar ska skolan arbeta främjande och förebyggande för barns/elevs lika rättigheter och möjligheter samt mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Ett steg i arbetet är att varje år ta fram en ny plan för detta arbete. Planen syftar till att säkerställa barns/elevs trygghet, studiero samt deras rättigheter.

1.2. Ansvar

Rektor ansvarar för framtagandet av planen på enheten.

2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående års plan.

2.1. Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår

Föregående läsårs åtgärder på skolan.	Åtgärd uppfylld Ja/Nej
Främjande åtgärder	
Trivselenkät genomförs med eleverna på skola/fritidshem under höst- och vårtermin.	Åtgärden uppfylld. Trivselenkäterna visar att eleverna på Hasslerörs skola trivs ”mycket bra” eller ”bra” i skolan. Samtliga elever känner sig trygga på rasterna och alla upplever att de har en vuxen att prata med om de behöver.
Trygghetsvandring genomförs med trygghetsteamet och elevrådet under höst- och vårtermin.	Åtgärden uppfylld. På höstterminen framkom det av eleverna att vuxennärvaron på skolan var god och att det inte fanns någon specifik plats som kändes otrygg, men att eleverna upplevde att rastvärdarna behövde dela upp sig mer (att inte ”fastna” och stå vid samma ställe). Detta tog personalen till sig och började medvetet cirkulera mer och ha uppsyn över

	<p>fler platser. Eleverna tycker att det är bra att de vuxna har reflexvästar på sig, det gör att det är lättare att se var de vuxna finns.</p> <p>När trygghetsvandringen genomfördes på vårterminen så hade eleverna inga kommentarer om rast-värdarna. Samtliga elever upplevde att det finns vuxna ute och att rasterna kändes trygga.</p>
<p>Trivselreglerna förankras hos eleverna. I samband med klassråd och elevråd.</p> <p>Skola och fritids tre gyllene regler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alla får vara med, det finns alltid en plats i gemenskapen. • Inget barn bestämmer över något annat barn. • Om man säger stop eller sluta måste man medelbart sluta. 	<p>Åtgärden uppfylld. Eleverna är medvetna om de tre gyllene reglerna. De gyllene reglerna är begripliga för eleverna och de omfattar Hasslerörs skolas värdegrund.</p> <p>Vi fortsätter att arbeta med de tre gyllene reglerna även nästa läsår.</p>
<p>Presentera och arbeta med ”elevversionen” av Planen mot diskriminering och kränkande behandling.</p>	<p>Åtgärden uppfylld. Planen är presenterad för eleverna och elevversionen som PowerPoint har fungerat bra. I diskussioner med eleverna framkommer det att de är medvetna om planen och om vad som görs gällande kränkningar, diskriminering och trakasserier.</p>
<p>Implementera definitionerna av begreppen (trakasserier, kränkande behandling, mobbning samt konflikt) hos eleverna.</p>	<p>Åtgärden uppfylld men kan förbättras. I diskussioner märker vi att eleverna är medvetna om de olika begreppen, men att det ibland är svårt att skilja på vilket begrepp som hör till den specifika situationen.</p>
<p>Inplanerade fasta tider för Trygghetsteamet gällande lägesanalys.</p> <p>När kränkning sker ansvarar Trygghetsteamet för uppstart, åtgärder samt uppföljning av ärendet.</p>	<p>Åtgärden ej uppfylld enligt plan. Har inte fungerat med fasta tider. Trygghetsteamet har istället träffats vid behov.</p> <p>Trygghetsteamet har inte arbetat med några kränkningar.</p>

Förebyggande åtgärder	
Tillsyn på skolgården av personal morgontid.	Åtgärden uppfylld. Det fungerar bra, vi fortsätter med vuxennärvaro på morgonen. En plan för vem som är ute om inte rast-värden är här behöver finnas.
Bussvärd vid busskön.	Åtgärden uppfylld. Det fungerar bra, vi fortsätter med vuxennärvaro vid busskön. På den senaste trygghetsvandringen framkom det inga oroligheter gällande busskön/bussen.
Rastvärdar samtliga raster.	Åtgärden uppfylld. Vi har rastvärdar ute samtliga raster. Ibland är det fler än två rastvärdar ute, för att bibehålla tryggheten på skolgården. På trygghetsvandringen framkom det att eleverna ser att det är vuxna ute. Det underlättar att de vuxna har reflexvästar på sig. Ett förslag från eleverna var att rastvärdarna delar upp ansvarsområden på skolgården, för att säkerhetsställa att hela skolgården har vuxennärvaro.
Bestämda platser i matsalen.	Åtgärden uppfylld. Det fungerar bra, vi fortsätter med detta. Bestämda platser skapar en trygghet och matro då eleverna slipper fundera vem de ska sitta bredvid. Det eliminerar situationer för konflikter.
Pedagogisk lunch tillsammans med eleverna.	Åtgärden uppfylld. Den pedagogiska lunchen fungerar bra. Pedagogerna sitter inte alltid vid sin elevgrupp utan sitter vid en annan elevgrupp. En av anledningarna är för att skapa relationer till skolans alla elever. Alla elever är allas elever. Vi har även två matlag för att minska antalet elever som äter samtidigt.
Diskussioner om språkbruket på skolan, som stående punkt på klassråd.	Åtgärd uppfylld men ej enligt plan. Skolans personal är medveten om att eleverna kan ha ett ovårdat språk. I trivselenkäterna och i diskussion med

	<p>pedagogerna framkommer det dock inte som ett stort problem.</p> <p>Både elever och vuxna uppmärksammar om någon använder ett ovårdat språk.</p> <p>Språkbruket har inte varit en stående punkt på klassråden, utan har diskuterats vid behov. Frågan angående språkbruket på Trivselenkäten står kvar för att uppmärksamma ifall eleverna upplever språkbruket som ett stort problem.</p>
Tillsyn i omklädningsrummen.	<p>Åtgärd uppfylld. Vuxennärvaron i omklädningsrummen har fungerat bra. På trygghetsvandringen framkom det inga oroligheter gällande omklädningsrummen.</p> <p>En plan för hur tillsyn i omklädningsrummen ska genomföras skapas till höstterminen 2019.</p>
Åldersblandade aktiviteter.	<p>Åtgärd uppfylld. Åldersblandade aktiviteter: Elevens-val-vecka, pysseldagar, lekdagar samt fadderverksamhet. På Hasslerörs skola har vi även åldersblandade klasser.</p> <p>Skolverket beskriver i sitt material ”främja, förebygga, upptäcka och åtgärda” att i de arbetsformer där eleverna lär känna varandra både inom och över klasser och årskurser skapas förutsättningar för att samhörighet och trygghet i skolan stärks. Detta underlättas av om det finns aktiviteter och naturliga mötesplatser där elever kan samarbeta över klass- och åldersgränserna, vilket vi arbetar med på Hasslerörs skola.</p>
Bestämda grupper.	<p>Åtgärd uppfylld. För att undvika att eleverna känner oro över utanförskap i fria val har vi valt att styra gruppindelningar så långt det går. Det krävs tydlig genomgång och förberedelse samt stöttning i de olika grupper som kan skapas.</p>

<p>Ordna en vikariepärm med mallar för schema, förslag till lektioner för respektive ämne och klass samt klasslistor.</p>	<p>Åtgärden ej uppfylld. Vikariepärmerna behöver revideras för att säkerställa att rätt information finns i pärmen. Efter att vikariepärmerna revideras behöver alla lärare vara aktiva med att fylla på med uppgifter och uppdatera klasslistor om så behövs.</p> <p>Varje lärare skriver ner en plan för lektionen som vikarien ska genomföra.</p>
<p>Anmälan vid kränkning måste göras enligt plan.</p>	<p>Inga kränkningsärenden har inträffat och blivit anmälda.</p>

2.2. Kränkningsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier

Rektor ansvarar för att ärenden rörande kränkning/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier rapporteras.

Hasslerörs skola har inte anmält några kränkningsärenden under läsåret 2018/2019. Det kan grunda sig i att vi på skolan har en arbetsmiljö som präglas av tillitsfulla relationer och ett tillåtande klimat. Trivselenkät, trygghetsvandring samt föräldraenkät har visat på att eleverna är trygga i skolan. Vi organiserar undervisningen så att eleverna utmanas och utvecklas i sitt tänkande och eleverna får samtala om vilka värderingar som är viktiga att vårda. Att värdesätta olika erfarenheter och synsätt syftar också till att skapa förståelse och empati för andra. Människor behöver kunna leva sig in i andras tankar och känslor vilket vi arbetar med kontinuerligt på Hasslerörs skola. Trots att det inte inträffat några kränkningsärenden så har det varit konflikter mellan elever på skolan. Konflikterna har utretts antingen av klasslärare eller Trygghetsteam, samt att vårdnadshavare varit informerade och insatta i arbetet.

Det framkommer även i trivselenkäterna att eleverna känner att de har en vuxen att gå till om de behöver. Vi upplever att det finns en god tilltro mellan elever och lärare. Skolans personal är intresserad och bryr sig om elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling.

På fritids har det satts in extra resurs som en förebyggande åtgärd på grund av att det har varit oroligt i gruppen.

2.3. Analys av främjande och förebyggande åtgärder samt kränkingsärende, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier

På grund av hög vuxennärvaro på raster och i matsal har kränkningar och konflikter minskat drastiskt.

Med vuxna ute på rasterna som ser och hör början av konflikter gör att det inte blir till kränkningar. Alla vuxna på skolan agerar i direkt anslutning till konflikterna och har sedan en uppföljning med eleverna.

Skolan är liten och på grund av det är det goda relationer mellan all personal på skolan (även lokalvårdare, restaurangpersonal och vaktmästare) samt skolans elever.

Skolan har under några år implementerat de tre gyllene reglerna som består av: Alla får vara med. Inget barn bestämmer över något annat barn. Om någon säger stopp eller sluta så måste man omedelbart sluta.

Vid exempelvis lekdagar eller temadagar gör pedagogerna medvetna gruppindelningar som förebyggande åtgärd för att minimera eventuella konflikter och kränkningar.

Samtal sker kontinuerligt med elever om begreppen som finns i planen. Vårdnadshavare kontaktas enligt plan.

Efter analys av enkäter och trygghetsvandringar med eleverna har det framkommit ett par platser som känns mindre trygga då de ligger lite avsides. Som ett led i att alla elever ska känna sig trygga har vi rastvärdar som cirkulerar på dessa plaster.

Kuratorn har under året som gått haft diskussioner i grupperna utefter ett utarbetat program.

Trygghetsteamet som består av personal från både skola och fritids har ansvarat för trygghetsvandringar och enkätundersökningar under året.

2.4 Slutsatser

Vi har under året lagt fokus på att alla elever på Hasslerörs skola ska känna sig trygga. Åtgärderna föll väl ut och slutsatsen är att vi kommer fortsätta arbeta på detta sätt.

Åtgärderna på fritids, med ökade resurser, föll väl ut och gruppen blev tryggare.

För att öka medvetenheten i arbetslaget kommer vi låta elevärenden vara en stående punkt på konferenser.

3. Undersök risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår

3.1 Undersök

Med hjälp av enkätundersökningar, trygghetsvandringar och samtal med elever och vårdnadshavare har vi kommit fram till olika situationer där kränkningar utifrån diskrimineringsgrunderna (se nedan) eller annan kränkande behandling kan uppstå.

1. Rast-situationer.
2. Köbildning.
3. Omklädningsrummen.
4. Utflykter.
5. Temadagar med blandade åldersgrupper.
6. Vikarier vid sjukdom för ordinarie personal.
7. Elever känner sig utanför och/eller ofrivilligt styrda i lek.
Ärendet gäller både skola och fritidshemmet.

- 3.1.1 Kränkande behandling (Se ovan)
- 3.1.2 Sexuella trakasserier (Se ovan)
- 3.1.3 Kön (Se ovan)
- 3.1.4 Könsoverskridande identitet eller uttryck (Se ovan)
- 3.1.5 Etnisk tillhörighet (Se ovan)
- 3.1.6 Religion eller annan trosuppfattning (Se ovan)
- 3.1.7 Funktionsnedsättning (Se ovan)
- 3.1.8 Sexuell läggning (Se ovan)
- 3.1.9 Ålder (Se ovan)

3.2 Metod/kartläggning

Vi har använt oss av dessa metoder för att analysera vårt resultat:

Elevråd, trygghetsteam, enkäter som inte bara tar upp trivseln utan också ställer allmänna frågor om attityder runt olika frågor, funderingar runt diskrimineringsgrunderna.

3.3 Analysera

3.3 1 Kränkande behandling

Rastsituationer: Flera elever kommer med buss till skolan och har tid på skolgården före första lektionen. Vilket resulterar i att många elever är ute samtidigt. Genom schemaläggning där personal finns tillgänglig från det att eleverna kommer till skolan, minskar risken för kränkningar. Skolans elever har även en gemensam första rast. På varje rast finns rastvärdar ute som är strategiskt placerade för att risken för kränkningar skall minimeras.

Köbildning: Vid köbildning i skolrestaurangen samt till bussarna finns risk för knuffar och verbala kränkningar. För att minimera risken för att många elever samlas på liten yta slussas elever med pedagog vid olika tider till

skolresturanger. Vid bussarna finns en bussvärd schemalagd för att minska risken för kränkningar.

Omklädningsrummen: I omklädningsrummen vid ombyte och i duschen kan elever känna sig otrygga. I de flesta klasser finns vuxna schemalagda för att finnas med vid ombyte i både killarnas och tjejernas omklädningsrum.

Utflykter: Oro för vem man ska gå eller sitta tillsammans med vid utflykter. Risk för utfrysning. För att minska risken för kränkande behandling finns rutin för att pedagoger styr val av sittkompis på bussen, vilka som ska arbeta ihop vid grupparbeten och liknande.

Vikarier vid sjukdom för ordinarie personal: Rutiner bryts då ny personal sätts in. Ordningsregler ifrågasätts och arbetsron blir lidande. Det kan skapas större utrymme för kränkningar. Då skolan har en ambition att alltid ha en känd personal i klassrummet, minskar risken för kränkningar. I första hand försöker skolan lösa det med ordinarie personal.

Elever känner sig utanför och/eller ofrivilligt styrda i lek.

Ärendet gäller både skola och fritidshemmet: Vid friare leksituationer finns utrymme för maktspel mellan eleverna. Vad beträffar fritidshemmet så har de styrt upp den fria leken till större del, genom att organisera olika aktiviteter då trycket är som störst. Detta för att minska konflikter och risken diskriminering och kränkande behandling. Vad beträffar rasterna i skolan så finns schemalagda rastvärdar som cirkulerar bland eleverna. I flera fall pratas det med eleverna innan rast för att säkerställa att alla elever har något att göra.

3.3.2 Sexuella trakasserier

Köbildning: Vid köbildning i skolrestaurangen samt till bussarna finns risk för sexuella trakasserier. För att minimera risken för att många elever samlas på liten yta slussas elever med pedagog vid olika tider till skolresturanger. Vid bussarna finns en bussvärd schemalagd för att minska risken för kränkningar.

Omklädningsrummen: I omklädningsrummen vid ombyte och i duschen kan elever känna sig otrygga. I de flesta klasser finns vuxna schemalagda för att finnas med vid ombyte i både killarnas och tjejernas omklädningsrum. Pedagogerna pratar kontinuerligt hur man är mot varandra och att man måste tänka på språkbruket.

3.3.3 Kön

Rastsituationer: Flera elever kommer med buss till skolan och har tid på skolgården före första lektionen. Vilket resulterar i att många elever är ute samtidigt. Skolans elever har även en gemensam första rast. Genom schemaläggning där personal finns tillgänglig från det att eleverna kommer till skolan, minskar risken för kränkningar. Skolans elever har även en gemensam första rast. På varje rast finns rastvärdar ute som är strategiskt placerade för att risken för kränkningar skall minimeras.

Temadagar med blandade åldersgrupper: Vid t.ex. elevens-val eller samarbetsdagar där elever från olika årskurser bildar nya grupper som ska samarbeta. Pedagogerna delar aldrig upp eleverna i grupper efter kön.

Elever känner sig utanför och/eller ofrivilligt styrda i lek. Ärendet gäller både skola och fritidshemmet: Vid friare leksituationer finns utrymmet för maktspel mellan eleverna. Vad beträffar fritidshemmet så har de styrt upp den fria leken till större del, genom att organisera olika aktiviteter då trycket är som störst. Detta för att minska konflikter och risken diskriminering och kränkande behandling. Vad beträffar rasterna i skolan så finns schemalagda rastvärdar som cirkulerar bland eleverna. I flera fall pratas det med eleverna innan rast för att säkerställa att alla elever har något att göra. Eleverna delas aldrig upp i grupper efter kön.

3.3.4 Könsöverskridande identitet eller uttryck

Under läsåret 2018/2019 uppkom ingen situation där någon elev kan ha känt sig kränkt under denna diskrimineringspunkt. Där av kan vi inte analysera denna punkt.

3.3.5 Etnisk tillhörighet

Rastsituationer: Flera elever kommer med buss till skolan och har tid på skolgården före första lektionen. Vilket resulterar i att många elever är ute samtidigt. Skolans elever har även en gemensam första rast. Genom schemaläggning där personal finns tillgänglig från det att eleverna kommer till skolan, minskar risken för kränkningar.

Omlädningsrummen: I omlädningsrummen vid ombyte och i duschen kan elever känna sig otrygga. Vissa elever kan inte byta om ihop med andra elever på grund av sin etnicitet, vilket kan leda till utanförskap. I de flesta klasser finns vuxna schemalagda för att finnas med vid ombyte i både killarnas och tjejernas omlädningsrum. Pedagogerna pratar kontinuerligt hur man är mot varandra och att man måste tänka på språkbruket. Vi har ett alternativt omlädningsrum om behov finns.

Elever känner sig utanför och/eller ofrivilligt styrda i lek.

Ärendet gäller både skola och fritidshemmet: Vid friare leksituationer finns utrymme för maktspel mellan eleverna. Språket kan bli ett hinder i leken. Det kan bli missförstånd. Vad beträffar fritidshemmet så har de styrt upp den fria leken till större del, genom att organisera olika aktiviteter då trycket är som störst. Detta för att minska konflikter och risken diskriminering och kränkande behandling. När det är mindre grupper kan pedagogen lättare ha en överblick över elevgruppen och stötta och medla när hinder/ missförstånd uppstår. Vad beträffar rasterna i skolan så finns schemalagda rastvärdar som cirkulerar bland eleverna för att stötta och medla när hinder/ missförstånd uppstår.

3.3.6 Religion eller annan trosuppfattning

Rastsituationer: Flera elever kommer med buss till skolan och har tid på skolgården före första lektionen. Vilket resulterar i att många elever är ute samtidigt. Skolans elever har även en gemensam första rast. På varje rast finns rastvärdar schemalagda som är strategiskt placerade för att risken för kränkningar skall minimeras.

Elever känner sig utanför och/eller ofrivilligt styrda i lek.

Ärendet gäller både skola och fritidshemmet: Vid friare leksituationer finns utrymme för maktspel mellan eleverna. Vad beträffar fritidshemmet så har de styrt upp den fria leken till större del, genom att organisera olika aktiviteter då trycket är som störst. Detta för att minska konflikter och risken diskriminering och kränkande behandling. När det är mindre grupper kan pedagogen lättare ha en överblick över elevgruppen och stötta och medla när hinder/ missförstånd uppstår. Vad beträffar rasterna i skolan så finns schemalagda rastvärdar som cirkulerar bland eleverna för att stötta och medla när hinder/ missförstånd uppstår. Det är också av stor vikt att pedagoger både på fritids och i skolan diskuterar kontinuerligt elevers olika tros- och religionsuppfattning och ger utrymme för att synliggöra elever olikheter.

3.3.7 Funktionsnedsättning

Utflykter: Vid utflykter kan tillgängligheten vara ett bekymmer om elever är rullstolsburna. Att gå utanför de vardagliga ramarna i skolan kan vara svårt för elever med NPF- diagnos. För att minska risken för diskriminering krävs det av personal att vara väl förberedd och välplanerad på det utflyktsmål som gäller.

Elever känner sig utanför och/eller ofrivilligt styrda i lek.

Ärendet gäller både skola och fritidshemmet: Vid friare leksituationer finns utrymme för maktspel mellan eleverna. På fritidshemmet har man strukturerat upp delar av den fria tiden till styrda aktiviteter för att minska diskriminering och kränkande behandling. En tydlig struktur och förförståelse är till fördel för elever med NPF diagnos. I flera fall pratas det med eleverna innan rast för att säkerställa att alla elever har något att göra, detta kan vara en trygghet för elever med NPF diagnoser. Att kontinuerligt lyfta fram och arbeta med acceptansen av elever olikheter är av stor vikt för att elever ska känna sig trygga och för att minska kränkningar.

3.3.8 Sexuell läggning

Under läsåret 2018/2019 uppkom ingen situation där någon elev kan ha känt sig kränkt under denna diskrimineringspunkt. Där av kan vi inte analysera denna punkt.

3.3.9 Ålder

Rastsituationer: Flera elever kommer med buss till skolan och har tid på skolgården före första lektionen. Vilket resulterar i att många elever är ute samtidigt. Skolans elever har även en gemensam första rast, där alla åldrar möts ute på skolgården. Genom schemaläggning där personal finns tillgänglig från det att eleverna kommer till skolan, minskar risken för kränkningar.

Temadagar med blandade åldersgrupper: Vid t.ex. elevens-val eller samarbetsdagar där elever från olika årskurser bildar nya grupper som ska samarbeta. När elever arbetar åldersintegrerat finns risk för kränkande behandling. Genom att pedagoger anpassar gruppen efter elevernas behov minskar risken för kränkningar.

Elever känner sig utanför och/eller ofrivilligt styrda i lek.

Ärendet gäller både skola och fritidshemmet: Vid friare leksituationer finns utrymmet för maktspel mellan eleverna.

3.4 Planerade åtgärder för läsåret

Åtgärderna är överförda och tidsplanerade i enhetens kvalitetsverktyg för att fortlöpande genomföras. För definition av begreppen främjande och förebyggande, se bilaga 1.

Planerade främjande åtgärder på skolan/fritidshemmet	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Ansvarig
Låta elevärenden vara en stående punkt på konferenser, för att medvetandegöra all personal om pågående ärenden.	Kontinuerligt.	Rektor.
Trivselenkät genomförs med eleverna på skola/fritidshem under höst- och vårtermin.	Oktober samt april	Mentor
Trygghetsvandring genomförs med trygghetsteamet och elevrådet under höst- och vårtermin.	Oktober samt april	Rektor
<p>Trivselreglerna förankras hos eleverna.</p> <p>I samband med klassråd och elevråd.</p> <p>Skola och fritids tre gyllene regler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alla får vara med, det finns alltid en plats i gemenskapen. • Inget barn bestämmer över något annat barn. 	Efter elevrådet v. 36	Mentor

<ul style="list-style-type: none"> Om man säger stop eller sluta måste man medelbart sluta. 		
Presentera och arbeta med ”elevversionen” av Planen mot diskriminering och kränkande behandling.	V. 36	Mentor
Implementera definitionerna av begreppen (trakasserier, kränkande behandling, mobbning samt konflikt) hos eleverna.	V. 36	Mentor
Implementera definitionerna av begreppen (trakasserier, kränkande behandling, mobbning samt konflikt) hos personalen.		
När kränkning sker ansvarar mentor och ev. trygghetsteamet för uppstart, åtgärder samt uppföljning av ärendet.	Kontinuerligt	Trygghetsteam och mentor
Planerade förebyggande åtgärder på skolan/fritidshemmet	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Ansvarig
En plan för hur tillsyn i omklädningsrummen ska fördelas och genomföras.	Innan skolstart.	Rektor i samråd med lärare.
Lägga till frågor på Trivselenkäten. ”Jag har studiero på lektionerna.” ”Jag skapar studiero på lektionerna.”	Innan genomförande av enkäten.	Trygghetsteam
Tillsyn på skolgården av personal morgontid.	Kontinuerligt	Mentor

Bussvärd vid busskön.	Kontinuerligt	Mentor
Rastvärdar samtliga raster.	Kontinuerligt	Rastvärd enligt schema
Bestämda platser i matsalen.	Kontinuerligt	Mentor
Pedagogisk lunch tillsammans med eleverna.	Kontinuerligt	Mentor
Två matlag för att minska antalet elever som äter samtidigt.	Kontinuerligt	Mentor
Tillsyn i omklädningsrummen.	Kontinuerligt	Idrottslärare
Åldersblandade arbeten möjliggör att eleverna känner sig trygga med alla.	Återkommande gemensamma aktiviteter både på höstterminen och vårterminen.	Mentor
För att undvika att eleverna känner oro över utanförskap i fria val, behöver ansvarig lärare vara medveten om vad som händer i gruppen.	Kontinuerligt	Mentor
Anmälan vid kränkning måste göras skyndsamt.	Kontinuerligt	Skolpersonal och trygghetsteam
Vikarieparmen uppdaterad	Kontinuerligt	Skolpersonal

4. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet)

4.1 Barns/elevs delaktighet

Planen mot diskriminering och kränkande behandling bygger på elevenkäter och trygghetsvandringar. Eleverna görs även delaktiga genom klassråd, elevråd och samtal kontinuerligt under läsåret. Den nya planen förankras hos eleverna med hjälp av en förenklad version av denna plan.

4.2 Medarbetares delaktighet

Medarbetare arbetar med sina elevgrupper och har delat ansvar för alla elever på skolan. Vid händelse av kränkande behandling ansvarar medarbetare för att rapportera till vårdnadshavare och rektor enligt rutin/åtgärder kap.5 i plan mot diskriminering och kränkande behandling. Föregående års Plan mot diskriminering och kränkande behandling utvärderades i juni månad. Synpunkter som kommit upp från övrig personal som städ/kost och vaktmästare tas med i analysen. Resultatet av analysen bli underlag för den nya planen. När planen är antagen presenteras och förankras den hos alla yrkesgrupper på skolan.

4.3 Vårdnadshavarens möjlighet till delaktighet

De synpunkter som vårdnadshavare har framfört i utvecklingssamtal och i andra forum har funnits med som underlag när planen skrevs. Vårdnadshavare får information om att planen finns på föräldramötet och att planen finns tillgänglig på skolans hemsida samt InfoMentor-Hub.

5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Vi följer den centrala planen, men när kränkning sker ansvarar Trygghetsteamet för uppstart, åtgärder samt uppföljning av ärendet.

5.1 Rutin vid konflikt mellan barn/elever

Upptäckt/information av/ om konflikt

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Ingrip om behövt.	All personal
2.	Meddela barnens/elevs mentorer.	Den personal som ingripit eller eventuellt fått information om konflikt
3.	Samtal med berörda barn/elever	Mentor/pedagog
4.	Bestäm tid för uppföljning (ca en vecka senare).	Mentor/pedagog
5.	Dokumentera händelsen	Mentor/pedagog
6.	Kontakta vårdnadshavare till berörda elever. Berätta om händelsen och hur skolan/fritidshemmet hanterat det samt dokumentera samtalet.	Mentor/pedagog

5.2 Rutin när barn/elev kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan/annat barn/elev

Upptäckt/information om kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Anmäl kränkning/trakasserier/sexuella trakasserier till rektor via länk på Navet ”Anmäl kränkning barn och elev”	All personal
2.	Informerar berörda barns/elevs pedagoger/mentorer.	All personal

3.	Informera berörda barns/elevs vårdnadshavare om att en anmälan gjorts och att förskolan/skolan kommer att utreda kränkningen/trakasserierna/sexuella trakasserierna	Pedagog/mentor
4.	Utredning påbörjas	Rektor
5.	Barnen/Eleverna hålls under uppsikt under utredningstiden.	Pedagog/mentor/arbetslag
6.	Samtal med berörda barn/elever om kränkningen/trakasserierna/sexuella trakasserierna (utifrån mognad)	Pedagog/mentor
7.	Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredning är klar.	Rektor
8.	Samtal med berörda elevs vårdnadshavare om utredningen och om åtgärder/insatser.	Rektor
9.	Uppföljning av åtgärder/insatser.	Rektor
10.	Om kränkning/trakasserierna/sexuella trakasserierna upphör avslutas ärendet.	Rektor
11.	Om kränkningen/trakasserierna/sexuella trakasserierna inte upphör intensifieras åtgärder/insatser och eventuell tas hjälp av andra professioner eller externa myndigheter.	Rektor

5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev

Upptäckt/ information av/ om kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Barn/elev/personal meddelar rektor eller annan personal att elev blir kränkt, diskriminerad, trakasserad eller sexuellt trakasserad.	All personal
2.	Informera berörd vårdnadshavare om kränkningen/diskrimineringen/trakasserier/sexuella trakasserier och dokumentera samtalet.	Rektor
3.	Utredning påbörjas	Rektor
4.	Samtal med berört barn (utifrån mognad)/elev och personal om kränkningen/diskrimineringen/trakasserier/sexuella trakasserier	Rektor
5.	Fackliga företrädare och skyddsombud informeras.	Rektor
6.	Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredningen är klar.	Rektor
7.	Uppföljning av åtgärder/insatser	Rektor
8.	Om kränkning, diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier upphör avslutas ärendet.	Rektor
9.	Om kränkning, diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier inte upphör kontaktas grundskolechef.	Rektor

5.4 Rutin för hur vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling

Upptäckt/information av/om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.

Scenario	Åtgärd
A. Elev utsätter annan elev för trakasserier/sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera mentor
B. Personal utsätter elev för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera rektor
C. Verksamheten ¹ utsätter elev för diskriminering.	Informera rektor
D. Rektor utsätter elev för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera grundskolechef

5.5 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev

Informera grundskolechef

5.6 När verksamheten² diskriminerar barn/elev

Informera rektor eller chef förskola och pedagogisk omsorg/
grundskolechef/avdelningschef Vadsbogymnasiet och vuxenutbildning

För information kan även elev och vårdnadshavare vända sig till Barn- och elevombudsmannen www.skolinpektionen.se/BEO vid åsikter om utbildningen.

^{1,2} Med **verksamheten** menas skolans miljö, byggnader, lokaler, utegård, utformning och möblering, m.m. och syftar på bristande tillgänglighet.

6. Referenser

- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i förskolan
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i skolan
- FN:s barnkonvention
- Skollagen (2010:800)
- Skolverkets allmänna råd – Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling
- Socialtjänstlagen (2001:453)

7. Bilagor

7.1 Definitioner

Bristande tillgänglighet

När en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till:

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde
- andra omständigheter av betydelse

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan/skolan behandlar ett barn/elev sämre än andra barn/elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridandet identitet/uttryck eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. Diskrimineringen kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Främjande

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt. Förebyggande åtgärder ska motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning..

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola/skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn/elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn/elever serveras samma mat, kan det indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker ett barn/elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund för trakasseri. Det kan till exempel handla om att ett barn/elev blir retad för sitt utseende. Ett barn/elev kan bli utsatt för kränkande behandling av personal som av andra barn/elever.

Kränkande behandling kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, ignorering, nonchalering)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, foton, meddelanden på sociala medier)

Repressalier

Personal får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av elev eller vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Trakasserier är uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet/uttryck eller ålder. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara av någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Trakasserier och sexuella trakasserier är ett beteende som är oönskat. Det är den som utsatt för trakasserier som avgör vad som är oönskat eller kränkande. Enligt lagen måste den som trakasserar förstå hur agerandet upplevs för att det ska bli fråga om trakasserier eller sexuella trakasserier. Det är därför viktigt att den som är trakasserad klargör för den

som trakasserar att beteendet är obehagligt och ovälkommet. I vissa situationer kan kränkningen vara så tydlig att inga påpekande krävs från den som känner sig trakasserad.

Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. Ett barn/elev kan bli utsatt för trakasserier av personal som av andra barn/elever.

7.2 Lagstiftning och styrdokument

Skolväsendet vilar på demokratins grund

Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att eleverna ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för miljön.

Arbetsmiljölagen (AML)

AML, gäller även för barn/elever. Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Enligt AML ansvarar förskolechef/rektor för att det finns förutsättningar för att skapa en god arbetsmiljö som lever upp till bestämmelserna i AML.

Brottsbalken

Enligt brottsbalken är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång straffbara. Förskolechef/rektor ska handlägga ärendet enligt riktlinjer mot hot om våld.

FN:s barnkonvention

Barnkonventionen har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter.

Barnkonventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid ska komma i främsta rummet.

Artiklar inom området; artikel 2, 12, 19, 28 samt 36.

Förbud mot diskriminering och kränkande behandling

Diskrimineringslagen ska motverka diskriminering på grund av:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning

- sexuell läggning
- ålder

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling. (Skollagen 6 kap. 9 §)

Socialtjänstlagen

Enligt 14 kap 1 §, är både skolmyndigheten och alla anställda inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Värdegrunden

Uttrycker det etiska förhållningssätt som ska präglade verksamheten. Skolan ska främja förståelsen för andra människor och förmågan till inlevelse. Ingen ska utsättas för kränkande behandling. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (Skollagen 5 kap. 3 §)

7.3 Anmälningsskyldighet

Vid trakasserier och kränkande behandling

Det är viktigt att all personal i verksamheten tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt. Kränkningar upphör inte automatiskt utan brukar i stället öka om de inte aktivt motverkas.

All personal har anmälningsskyldighet att anmäla alla händelser där ett barn/elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling

Till socialtjänsten

Anmälningsskyldiga är all personal inom verksamheten och den omfattar sådant pedagoger och annan personal får kännedom om i sin yrkesutövning och som föranleder oro över ett barns/elevs situation.

Anmälningsskyldigheten regleras i kap. 14, 1 § socialtjänstlagen och det finns en hänvisning till denna bestämmelse i skollagen kap 29, 13 §.

Syftet med anmälningsskyldigheten är att socialtjänsten på ett så tidigt stadium som möjligt ska få kännedom om barn och ungdomar som behöver hjälp. Skyldigheten omfattar barn under 18 år och avser missförhållanden som antingen är kopplade till barnets/elevens hemmiljö eller dess eget beteende. Det kan handla om misstanke om övergrepp, vanvård eller brister i omsorgen i hemmet eller att barnet/eleven uppvisar ett riskbeteende.

Du hittar anmälningsblanketten till socialtjänsten på kommunens medarbetarportal Navet under Service och i arbetet/Arbetsrutiner och checklistor/Sektor utbildning/Elevhälsa.